

อินเดีย...คู่ค้าที่เป็นมิตรประเทศของพม่า

อินเดียเป็นประเทศเพื่อนบ้านทางด้านตะวันตกของพม่า โดยมีพรมแดนทางบกติดต่อกันเป็นระยะทางยาวถึง 1,670 กิโลเมตร และทางน้ำยาวกว่า 200 กิโลเมตร ปัจจุบันอินเดียนับว่าเป็นมิตรประเทศที่สำคัญของพม่า นอกเหนือจากจีน และกลุ่มอาเซียนซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพม่ามานาน และยังคงให้ความช่วยเหลือแก่พม่าด้วยดีเสมอมา ทั้งนี้ รัฐบาลอินเดีย และรัฐบาลพม่าได้พยายามส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการค้า จนส่งผลให้**ปัจจุบัน อินเดียกลายเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 2 ของพม่า** (มีสัดส่วน 14% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของพม่า) **รองจากไทย** ในปีงบประมาณ 2546/47* พม่าและอินเดียมีมูลค่าการค้าระหว่างกันสูงราว 472 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 287.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2542/43 โดยพม่าเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ากับอินเดียมาโดยตลอด ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่พม่าส่งออกไปอินเดีย ได้แก่ ถั่วและเมล็ดถั่ว ไม้สักและผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ยาและเวชภัณฑ์ เครื่องจักรกล สินค้าอุปโภคบริโภค

➤ ความร่วมมือบนผลประโยชน์ร่วมกัน

พม่าและอินเดียเริ่มพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างจริงจังเมื่อปี 2534 โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Benefit) เป็นสำคัญ เนื่องจากในช่วงเวลานั้นรัฐบาลอินเดียมีนโยบายมองตะวันออก (Look-east Policy) โดยเห็นว่าพม่าเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นสินค้าเกษตรกรรม ป่าไม้ เหมืองแร่ และพลังงาน ประกอบกับอินเดียต้องการใช้พม่าเป็นตลาดเชื่อมโยงการค้าและการลงทุนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ในขณะที่พม่าก็ต้องการใช้อินเดียเป็นประตูเชื่อมโยงการค้าไปสู่ประเทศในเอเชียใต้ เอเชียกลาง รวมถึงรัสเซีย เนื่องจากเห็นว่าอินเดียมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกับประเทศเหล่านี้ ประกอบกับอินเดียเป็นตลาดส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของพม่า อีกทั้งอินเดียยังเป็นประเทศที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาด้าน IT แก่พม่าในอนาคต

➤ ความร่วมมือด้านการค้า

ในช่วงที่ผ่านมา ทั้ง 2 ประเทศ ได้ร่วมลงนามเพื่อจัดทำข้อตกลงทางการค้าและร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

มกราคม 2537 : ร่วมลงนามในข้อตกลงการค้าชายแดนระหว่างกัน (Border Trade Agreement) โดยมีการ **เปิดจุดผ่านแดนแห่งแรก**ขึ้นที่เมือง Moreh (อยู่ในรัฐมณีปุระของอินเดีย) กับเมือง Tamu (อยู่ในเขตสะกาย ทางตะวันตกของพม่า) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2538 เพื่อขยายความร่วมมือและเพิ่มพูนมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างกัน

กรกฎาคม 2546 : ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MoU) เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการการค้า (Joint Trade Committee : JTC) ร่วมกัน โดยมี **เป้าหมายจะเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกัน** ให้ถึง 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2549

สิงหาคม 2546 : ลงนามใน MoU ระหว่างกัน เพื่อส่งเสริม **ความร่วมมือด้านข้อมูลและเทคโนโลยี** พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการจัดทำฐานข้อมูลด้านการค้าระหว่างกัน

* ปีงบประมาณของพม่าและอินเดีย คือ 1 เมษายน - 31 มีนาคม ของปีถัดไป

ตุลาคม 2546 : **อินเดียให้วงเงินสินเชื่อ** (Credit Line) จำนวน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แก่พม่า เพื่อซื้อสินค้าจากอินเดีย ในช่วงปี 2541-2543 อินเดียเคยให้วงเงินสินเชื่อในลักษณะเดียวกันนี้แก่พม่า รวมมูลค่า 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

พฤศจิกายน 2546 : **อินเดียให้วงเงินสินเชื่อ** จำนวน 57 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แก่พม่า เพื่อใช้พัฒนาเส้นทางขนส่งสินค้าภายในพม่า ในช่วงถนนที่เชื่อมระหว่างเมืองย่างกุ้ง-เมืองมัณฑะเลย์

มกราคม 2547 : **เปิดจุดผ่านแดนแห่งที่ 2** ที่เมือง Zowkhathar (อยู่ในรัฐมิโซรัมของอินเดีย - เมือง Rhi (อยู่ในรัฐชินของพม่า)

➤ ความร่วมมือด้านอื่น

นอกจากการลงนามความร่วมมือทางการค้าแล้ว ยังมีความร่วมมืออื่น ๆ อีกหลายด้าน อาทิ

- ส่งเสริมความร่วมมือทางการทูต เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจพม่าและอินเดีย ตลอดจนยกเว้นการขอวีซ่าสำหรับหนังสือเดินทางราชการและสำหรับผู้แทนทางการทูตระหว่างกัน โดยอินเดียได้เปิดสถานทูตที่กรุงย่างกุ้ง และสถานกงสุลใหญ่ที่เมืองมัณฑะเลย์ ขณะที่พม่าก็มีการเปิดสถานทูตที่กรุงนิวเดลี เมืองหลวงของอินเดีย ด้วยเช่นกัน

- รัฐบาลพม่าและอินเดียยังได้เร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ถนน น้ำ ประปา และไฟฟ้า ตามแนวบริเวณชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำการค้าระหว่างกัน

- พม่ามีโครงการจะก่อสร้างทางหลวงสายเอเชียระหว่าง 2 เมืองที่ตั้งอยู่ในเขตสะกายของพม่า คือ เมือง Kalewa - เมือง Tamu เพื่อเชื่อมต่อไปยังชายแดนอินเดีย ซึ่งถนนสายนี้จะสามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศในทวีปเอเชียและยุโรปได้อีกด้วย

- ภาคเอกชนของทั้ง 2 ประเทศ ได้ร่วมกันจัดตั้ง Indo-Myanmar Chamber of Commerce & Industry & Myanmar India Business Club ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการค้าร่วมกันขึ้นที่กรุงย่างกุ้ง เมืองหลวงของพม่า เพื่อผลักดันให้มูลค่าการค้าระหว่างกันขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดงานแสดงสินค้าอินเดียในพม่า

- ร่วมจัดตั้งศูนย์ E-learning ในพม่า เพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านโทรคมนาคมและ IT ของพม่า ฯลฯ

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ

สิงหาคม 2548